

Ministerie van Financiën
Demissionair minister S.A.M. Kaag MA, MPhil
Korte Voorhout 7
2511 CW Den Haag

KENMERK: B/2023/1012/GM/MV

DATUM: 10 september 2023

ONDERWERP: consultatie implementatie van richtlijn (EU) 2022/2464 met betrekking tot duurzaamheidsrapportering door ondernemingen (PbEU 2022, L 322)

Geachte mevrouw Kaag,

De Corporate Sustainability Due Diligence Directive (CSRD) moet de hoeksteen gaan vormen van een geïntegreerd rapportagesysteem over duurzaamheid, waarbij informatiestromen van de reële economie onder de CSRD en de financiële sector onder de Sustainable Finance Disclosure Regulation (SFDR) via het European Single Access Point (ESAP) met elkaar verbonden worden. De pensioensector valt al sinds 2021 onder de SFDR en wil daarom zo snel mogelijk kunnen beschikken over CSRD-data om aan de eigen verplichtingen te kunnen voldoen.

In deze systematiek is het logisch dat pensioenfondsen voldoen aan de SFDR-eisen en niet daarbovenop aan de CSRD moeten voldoen. De CSRD is nadrukkelijk niet van toepassing op pensioenfondsen, omdat deze stichtingen zijn. Ook pensioenfondsen met OOB-status vallen niet onder de CSRD. In onze lezing is dit ook zo onder het conceptwetsvoorstel ter implementatie van de CSRD.

Desalniettemin horen wij vanuit de achterban dat er onduidelijk bestaat over de werkingssfeer van de CSRD en dat accountants nu al pensioenfondsen benaderen over het onderwerp. De verwarring ontstaat door het bestaan van twee verschillende OOB-begrippen, zoals hieronder beschreven. Wij vragen daarom in de Memorie van Toelichting *expliciet* en *ondubbelzinnig* toe te lichten welk OOB-begrip gebruikt wordt en welke organisaties daaronder vallen. Wij zouden het liefst zien dat benoemd wordt dat pensioenfondsen specifiek niet onder dit begrip vallen. Dit zou veel discussie en mogelijk ook verkeerde en onnodige uitvoering van de wetgeving voorkomen.

Reikwijdte CSRD

Pensioenfondsen vallen niet onder de werkingssfeer van de CSRD. De volgende entiteiten vallen onder de definitieve CSRD-tekst binnen de werkingssfeer van de CSRD:

1. Large undertakings
2. Small and medium-sized undertaking, met OOB-status volgens artikel 2(1)a van de Accounting Directive [2013/34](#).

De definitie van ‘undertaking’ in artikel 1 van de Accounting Directive verwijst naar de rechtspersonen in de desbetreffende annexen van de Richtlijn. In Nederland gaat het dan om bedrijf met de rechtspersoon nv of bv. Nederlandse pensioenfondsen zijn stichtingen. Artikel 2 van de Accounting Directive bevat in het chapeau van lid 1 de beperking “within the scope of Article 1”.

De CSRD-tekst voegt daar als verdere verduidelijking nog aan toe dat enkel en alleen banken en verzekeraars ongeacht hun rechtspersoon binnen de werkingssfeer vallen. Deze opsomming is uitputtend. Daarmee kan al geconcludeerd worden dat Nederlandse pensioenfondsen buiten de scope vallen.

Er waren discussies binnen het Europees Parlement om stichtingen expliciet binnen de werkingssfeer van de CSRD te brengen, maar die hebben geen meerderheid gekregen en zijn zodoende niet in de CSRD opgenomen (zie [amendementen](#) 202 en 223). Volgens de Pensioenfederatie en pensioenfondsen betekent dit dat zij bij de implementatie door lidstaten ook niet binnen de reikwijdte van nationale regelgeving kunnen vallen

Onder de CSRD-tekst vallen ‘small and medium-sized undertakings’ alleen binnen de werkingssfeer wanneer zij OOB zijn omwille van het feit dat ze beursgenoteerd zijn. Organisaties die door lidstaten op basis van artikel 2(1)d Accounting Directive worden aangewezen als Organisatie van Openbaar Belang (OOB) – en dus niet omdat ze bank, verzekeraar of beursgenoteerd zijn – vallen dus nadrukkelijk niet binnen de scope.

Nederlandse transpositie NFRD leidt tot verwarring

De vraag of pensioenfondsen in Nederland onder de nieuwe verplichtingen van de NFRD moesten vallen is door de stapeling van Nederlandse (implementatie)wetten erg complex geworden. Naar Europees recht leek hier geen sprake van te zijn. Maar door het bestaan van twee OOB-definities lijkt het erop dat pensioenfondsen met OOB-status toch onder de NFRD zijn komen te vallen (ware het niet dat ze op basis van de eis van 500 werknemers er in de praktijk buiten bleven).

Er zijn dus twee verschillende Europese definities van het begrip OOB zijn, geldt ook voor de implementatie in de Nederlandse wet- en regelgeving:

- OOB's in de zin van artikel 2:398 lid 7 BW; en
- OOB's die als zodanig zijn aangewezen in het Besluit aanwijzing organisaties van openbaar belang, zoals pensioenfondsen (en in 2:398 lid 7 onder d als zodanig worden aangeduid).

Deze aanwijzing onder de NFRD is gebeurd op basis van de implementatie van Audit richtlijn [2006/43EC](#) in de WTA. Deze richtlijn bevat een afwijkende en ruimere OOB-definitie dan de Accounting Directive. Omdat grote pensioenfondsen door Nederland zijn aangewezen als OOB in de WTA (zij het uiteindelijk op basis van de Auditrichtlijn), zijn pensioenfondsen toch onder de verplichtingen van de NFRD gebracht. De Pensioenfederatie is (nog steeds) van mening dat dit een verkeerde interpretatie van de NFRD was.

Duidelijkheid is nodig bij CSRD-implementatie om verwarring te voorkomen

Het feit dat pensioenfondsen met OOB-status minder dan 500 werknemers hadden, betekende dat ze uiteindelijk toch niet de NFRD hoefden te implementeren. Echter, de CSRD kent lagere kwantitatieve drempels, waar pensioenfondsen met OOB-status mogelijk wel bovenuit komen. Met de NFRD-discussie in het achterhoofd, is het noodzakelijk dat er geen enkele twijfel bestaat welke OOB-definitie in de implementatiewet is bedoeld en welke organisaties hier onder vallen

Vandaar deze reactie op de internetconsultatie bij de Wet implementatie richtlijn duurzaamheidsrapportering met het verzoek om expliciet en ondubbelzinnig vast te leggen dat de ‘OOB-omschrijving’ uit artikel 398 lid 7 van boek 2 van het Burgerlijk Wetboek niet op (grote) pensioenfondsen van toepassing is en dat dit niet moet worden verward met de OOB-aanwijzing uit het Staatsblad 2019, nr. 252.¹

Mochten er nog vragen resteren dan zijn we uiteraard bereid een toelichting te geven. U kunt hiervoor Matthies Verstegen (matthies.verstegen@pensioenfederatie.nl) en Gerard Metske (gerard.metske@pensioenfederatie.nl) benaderen.

Met vriendelijke groet,

Edith Maat
Algemeen Directeur

¹ Zie [Staatsblad 2019, 252](#) waarbij pensioenfondsen met een beheerd vermogen van meer dan € 10 miljard zijn aangewezen maar waarbij het besluit instelling auditcommissie niet op pensioenfondsen van toepassing is vanwege specifieke governance-eisen die volgen uit IORP II.